

دائرة المعارف
یا

مجموعه آثار

حاج شیخ رضا استادی

۱۳

بکوشش کاظم استادی

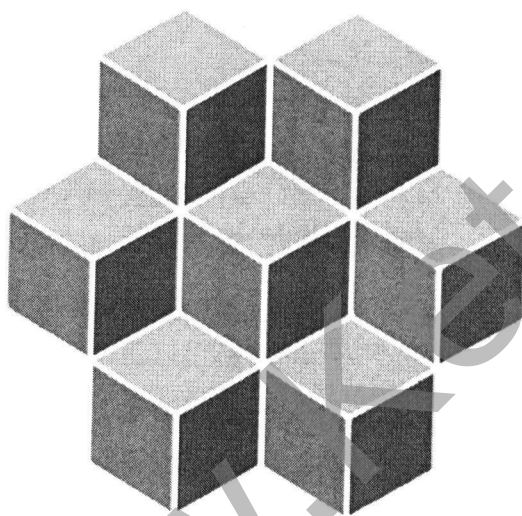
سرشناسه: استادی، رضا، ۱۳۱۶ -
 عنوان و پدیدآور: دائرة المعارف یا مجموعه آثار حاج شیخ رضا استادی، بکوشش کاظم استادی
 مشخصات نشر: قم: تولید و پخش کتاب ارزشمند، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۲۰ جلد؛ جلد سیزدهم: ۶۰۶ ص.
 شابک نک جلد: 978-622-6786-07-2
 شابک دوره: 978-622-95665-6-5
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه: ندارد. همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع: کتابشناسی توصیفی (کلیات)
 موضوع: شرح حال و آثار (تاریخ)
 موضوع: کلام (دین)
 موضوع: فقه (دین)
 موضوع: علوم قرآن (قرآن)
 رده بندی کنگره: A / AE / ۱۳۹۸
 رده بندی دیوث: 000/030

تولید و پخش کتاب ارزشمند
 Arzeshmand

دائرة المعارف یا مجموعه آثار (ج ۱۳) حاج شیخ رضا استادی

بکوشش کاظم استادی
 ناشر: تولید و پخش کتاب ارزشمند
 چاپ اول: زمستان ۱۳۹۸ ش / شمارگان: ۱۰۰ نسخه
 چاپ: متین / وفا
 آدرس پستی ناشر: ایران - قم - شهداء - کوچه ۲۳ - پلاک ۱/۱۶
 کد پستی: ۳۷۱۸۵ - ۴۵۵۳۷
 تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۳۵۴۱ - ۰۲۵۳۷۷۴۴۱۲۵
 بخشی از نشر این کتاب، با حمایت اداره ارشاد اسلامی می‌باشد

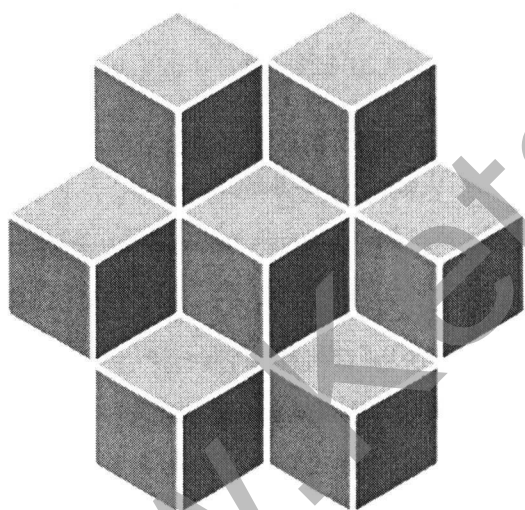
فهرست

فهرست مدخل‌های اصلی

فیض، محمد	۱۷	قرآن بر ارزش‌ها تکیه می‌کند	۱۴۷
قائینی، عبدالرزاق	۱۸	قرآن دواي دردها	۱۵۲
قاسم بن موسی بن جعفر	۱۸	قرآن زنده است	۱۵۸
قاعده من ملک	۱۹	قرآن کتاب تفکر و تعقل است	۱۶۵
قاعده الإلزام	۲۵	قرآن کتابی است زنده	۱۷۰
قاعده الالزام	۵۶	قرآن مجید	۱۸۱
قاعده الالزام	۶۰	القرآن و العقل	۱۸۸
قاعده الجب	۶۸	قرآن و زندگی	۱۸۹
قاعده درء الحدود بالشبهات	۷۹	قرآن وصف حال ما است	۱۹۷
قلمرو قاعده درء	۱۰۴	قرآن و عترت	۲۰۶
قبر اسماعیل فرزند امام صادق (ع)	۱۴۱	قرائتی، محسن	۲۱۱
قتل الخطأ	۱۴۲	قرّة الباصرة = چهارده معصوم	۲۱۵

۲۳۷	قزوینی، حسین	۳۳۴	کتاب فی الاخلاق و العرفان
۲۴۳	القزوینی، محمد حسن	۳۴۱	کتابنامه نهج البلاغه
۲۴۷	قزوینی، محمد حسن	۳۴۲	کتابهای اخلاق
۲۶۱	قصیده درباره امام سجاد (ع)	۳۴۲	کتاب‌های تاریخ
۲۶۲	قصیده عام الخوارق	۳۴۳	کتاب‌های جغرافیا
۲۷۱	قلع سنّ مزروعة موجب للدية...	۳۴۳	کتاب‌های حدیث
۲۷۴	قمی زاهدی، ملا محمود	۳۴۸	کتابهای درایة الحدیث
۲۷۵	قمی، عباس	۳۴۹	کتابهای رجال
۲۸۱	القنّاعة	۳۵۱	کتابهای رجال و تراجم و انساب
۲۸۳	قیام امام حسین علیه السلام (۱)	۳۵۱	کتاب‌های شرح حال و تراجم
۲۸۹	قیام امام حسین علیه السلام (۲)	۳۵۳	کتابهای فلسفه (اسلامی)
۲۹۶	کاشف الحق	۳۵۳	کتاب‌های کلام و عقائد
۳۰۰	کاشف الغطاء، حسن	۳۵۴	کتاب‌های ملل و نحل
۳۰۳	کافی	۳۵۸	کتاب‌های منطق
۳۱۲	کافی ثقة الاسلام کلینی	۳۵۸	کتابهای درباره خوانسار و مفاخر آن
۳۱۳	الکافی فی الفقه	۳۶۰	کتابی، بدرالدین
۳۱۴	کبیر قمی، ابوالقاسم	۳۶۶	کتاب آسمانی و امریه معروف و نهی از منکر
۳۱۶	کبیر، محمد	۳۸۷	کجوری مازندرانی، محمد باقر (۱)
۳۱۶	کتاب اصول عقائد	۳۹۱	کجوری مازندرانی، محمد باقر (۲)
۳۱۸	کتابخانه آیت الله بروجردی	۳۹۸	کربلایی کاظم
۳۲۲	کتابخانه صفائی خوانساری	۴۰۸	کشاف
۳۲۶	کتابخانه‌های خوانسار	۴۱۷	کشف الغطاء عن وجوه مراسم الاهتداء
۳۲۷	کتاب خمس و نامه آیت الله میلانی	۴۱۷	کشفی، مهدی
۳۲۹	کتاب فی الاخلاق و العرفان	۴۱۸	کشکول منیر

- کفایة الاثر خزاز ۴۱۸ گلپایگانی، احمد ۵۱۸
- الکلبایگانی، محمد حسین ۴۲۸ گلپایگانی، اسدالله بن محمود ۵۳۰
- الکلبایگانی، محمد نصیر ۴۲۹ گلپایگانی، جمال الدین ۵۳۶
- کلمات الاعلام حول جواز الشهادة .. ۴۳۰ گلپایگانی، حبیب الله ۵۴۰
- بالولاية فی الاذان والاقامة مع عدم ... ۴۳۰ گلپایگانی حکیم، محمد تقی ۵۴۳
- قصده الجزئية ۴۳۰ گلپایگانی، رضا ۵۵۰
- کمره‌ای، خلیل ۴۳۱ گلپایگانی، زین العابدین ۵۵۱
- کمره‌ای، محمد باقر ۴۳۱ گلپایگانی، سید محمد باقر ۵۶۷
- کنز الدقائق ۴۳۴ گلپایگانی، سید محمد صادق ۵۶۹
- کنگره آقا حسین خوانساری (۱) ۴۳۵ گلپایگانی، سید محمد مهدی بن حسن ۵۶۹
- کنگره آقا حسین خوانساری (۲) ۴۴۰ گلپایگانی، محمد باقر ۵۷۰
- کنگره آقا حسین خوانساری (۳) ۴۴۳ گلپایگانی، محمد جواد ۵۷۱
- کنگره شیخ مفید ۴۴۸ گلپایگانی، محمد رضا ۵۷۲
- کنگره شیخ مفید ۴۶۱ گلپایگانی، محمد صادق بن سید حسن ۵۷۴
- کنگره محقق اردبیلی ۴۷۰ گلپایگانی، محمد کاظم ۵۷۴
- کنگره علامه حلی ۴۷۶ گلپایگانی، محمد کاظم بن سید حسن ۵۷۷
- کنی، حاج ملا علی ۴۸۶ گلپایگانی، میرزا علیخان ۵۷۸
- کوچه حرمی، حسین ۴۸۷ گلپایگانی، میر محمد علی ۵۷۹
- کونوا مع الصادقین ۴۸۷ گلپایگانی نجفی، عبد الله ۵۸۲
- کیسانیه ۵۰۱ گلپایگانی، هدایت الله ۵۸۷
- گزیده‌ای از گلستان سعدی ۵۰۷ گلستان سعدی ۵۸۷
- گفتارهای فاطمی ۵۰۸ گوگدی، محمد حسین ۵۸۸
- گلپایگان ۵۰۹ فهرست مدخل‌های اصلی و ارجاعات ۵۸۹
- گلپایگانی، ابوالقاسم ۵۱۲

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش‌گفتار

دائرة المعارف نویسی، در جهان به زبان‌های گوناگون، سابقه بسیار طولانی دارد؛ و در کتاب‌های فهرست، به عنوان کتابهای چند دانشی مطرح می‌شوند. برای این که تا حدی به این آثار آشنا شوید، می‌توانید به جلد هشتم کتاب الذریعة، علامه طهرانی، رجوع کنید. البته این جلد الذریعة، حدود هفتاد سال قبل چاپ شده، و در این هفتاد سال، تعداد فراوانی دائرة المعارف و دانشنامه جدید، منتشر و یا شناسایی شده است. اکنون مناسب است برخی از آنها، که بیشتر در حوزه‌های علمیه معروف بوده و هست، یاد شوند:

۱ - «نفائس الفنون فی عرائس العیون»، به زبان فارسی، از محمد بن محمود آملی متوفای ۷۵۳ق؛ که شامل بیش از صد علم می‌باشد. این کتاب، چند بار چاپ شده است.

۲ - «التعریفات»، به زبان عربی، از میر سید شریف جرجانی متوفای ۸۱۶ق؛ شامل مصطلحات علوم است و مکرر چاپ شده است.

۳ - «لسان الخواص» از محمد بن حسن (معروف به آقا رضی قزوینی) متوفای ۱۰۹۶ق؛ این اثر که متأسفانه فقط بخشی از حرف الف را دارد، اولین دائرة المعارفی است که به زبان عربی، به ترتیب حروف الفبا تألیف شده است.

۴ - «دائرة المعارف پطرس بستانی»، به زبان عربی، از پطرس بن بولس بستانی، متوفای ۱۳۰۱ق؛ در یازده جلد است؛ که اصل تألیف تا حروف عین انجام شده، و مابقی ناقص مانده است.

۵ - دائرة المعارف قرن ۱۴، با نام «دائرة المعارف قرن العشرين» از محمد فرید وجدی، به زبان عربی از دانشمندان سده ۱۴ ق. در ده جلد، بارها چاپ شده است.

۶ - دائرة المعارف به نام «مقتبس الاثر»، به زبان عربی، تألیف شیخ محمد حسین اعلی حائری، متوفای ۱۳۹۱ق، از علمای معاصر ساکن قم؛ که در سی جلد، مکرر چاپ شده است.

۷ - «دائرة المعارف» معروف به «دائرة المعارف مصاحب» به زبان فارسی است که در سه جلد توسط انتشارات فرانکلین چاپ شده است.

۸ - «دانشنامه جهان اسلام» فارسی است؛ و بیست و چند جلد آن تا کنون به چاپ رسیده است.

۹ - «دائرة المعارف تشیع» که پانزده جلد آن تاکنون منتشر شده؛ و گویا یک یا دو جلد دیگر نیز دارد.

۱۰ - «دائرة المعارف بزرگ اسلامی» فارسی است؛ و بیش از بیست جلد آن منتشر شده؛ و نیز به زبان عربی هم چند جلد آن، تاکنون چاپ شده است.

تعدادی از دائرة المعارف‌ها، نگاشته یک نفر؛ و تعدادی دیگر، توسط اشخاص متعدد و یا گروه‌های متعدد، نگاشته شده و به سامان رسیده اند.

و اما داستان این دائرة المعارف:

از حدود سال ۱۳۵۰ ش تاکنون، نوشته‌هایی از اینجانب (به عنوان مقاله، رساله، کتاب، تلخیص برخی از آثار گذشتگان و یا مکتوب تعدادی از منبرها و سخنرانی‌هایم) در برخی مجلات و نیز به صورت‌های گوناگون، یک بار یا بیشتر چاپ شده که توضیح کم و کیف آنها را اگر مایل باشید در همین مجموعه خواهید دید.

چند سال قبل، به فکر افتادم که کل این آثار را، که موضوعات مختلفی دارد، به ترتیب الفبا درآورده تا در چند جلد منتشر گردد.

البته برخلاف آنچه تصور می‌کردم، که انجام این کار سهل و آسان است، معلوم شد کاری است وقت‌گیر و تا حدی مشکل، که از عهده‌ام بر نمی‌آید؛ از این رو انجام آن را از فرزندم کاظم آقا استادی که خود اهل قلم و تحقیق است، خواستم؛ ایشان هم در طول دو - سه سال هفده جلد^(۱) از این مجموعه را آماده نشر ساخت؛ که لازم است از وی تشکر نمایم.

نام واقعی این اثر، «مجموعه آثار» است نه دائرة المعارف، زیرا صدق عنوان دائرة المعارف، اصطلاحاً شرائط و حدودی دارد، که این مجموعه واجد آن شرائط نیست؛ اما در عین حال، نام دائرة المعارف برای آن انتخاب شد؛ تا شاید در سایه این نام، بیشتر به آن رجوع شود.

چند یادآوری لازم:

- ۱ - از اینکه در بخش‌هایی از این مجموعه، ویراستاری لازم انجام نشده؛ و در نتیجه، نوشته‌ها یکدست نیست پوشش می‌طلبم.
- ۲ - تعداد اندکی از مقالات، از اینجانب نیست؛ بلکه از کتابهای دیگران و یا برخی جرائد نقل شده است؛ و برای حفظ حقوق نویسندگان، یا در

۱. سه جلد دیگر توسط عزیزی دیگر آماده نشر شد؛ و مجموعاً بیست جلد شد.

اصل و یا در فهرست هر جلد، آن‌ها مشخص شده‌اند.

۳ - از خوانندگان تقاضا دارم که از غلط‌های جزئی، که حتماً پیش آمده، چشم پوشی کرده^(۱)؛ اما اگر اشتباهات مهمی به نظرشان رسید، لطف نموده کتباً یادآوری نمایند؛ تا شاید به نحوی اصلاح گردد.

xxx

امیدوارم این مجموعه، تا حدی برای بخشی از دانشمندان و طلاب و دانشجویان، سودمند و برای حقیر هم خدمتی به حساب آید.

قم رضا استادی

۹۸/۱/۱۷

۱. لطفاً به غلطنامه‌ای که در پایان جلد بیستم قرار داده شده، رجوع شود.